# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

21 päivänä lokakuuta 1999 *

Asiassa C-97/98,

jonka Paraisten käräjäoikeus (Suomi) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

**Peter Jägerskiöld**

vastaan

**Torolf Gustafsson**

ennakkoratkaisun tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevien EY:n perustamissopimuksen oikeussääntöjen tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: toisen jaoston puheenjohtaja R. Schintgen (esittelevä tuomari), joka hoitaa kuudennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit G. Hirsch ja H. Ragnemalm,

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

julkisasiamies: N. Fennelly,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Jägerskiöld, edustajanaan asianajaja R. Kurki-Suonio, Helsinki,

— Suomen hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston osastopäällikkö, suurlähettiläs H. Rotkirch ja saman osaston lainsäädäntöneuvos T. Pynnä,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen pääneuvonantaja A. Rosas ja oikeudellisen yksikön virkamies L. Ström,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Jägerskiöldin, edustajinaan asianajaja R. Kurki-Suonio ja oikeustieteen kandidaatti M. Wallgren, Gustafssonin, edustajanaan varatuomari B. Zetter, Suomen hallituksen, asiamiehenään H. Rotkirch, ja komission, asiamiehenään A. Rosas, 28.4.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.6.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Paraisten käräjäoikeus on esittänyt 25.3.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 6.4.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla seitsemän ennakkoratkaisukysymystä tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevien EY:n perustamissopimuksen oikeussääntöjen tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty riita-asiassa, jossa kantajana on vesialueen Kemiön kunnassa omistava Peter Jägerskiöld ja vastaajana Torolf Gustafsson, joka on Suomen kansalainen. Asiassa kysymys on Gustafssonin oikeudesta harjoittaa Jägerskiöldille kuuluvalla vesialueella viehekalastusta ilman tämän lupaa mutta suoritettuaan sen sijaan Suomen valtiolle maksun kalastuksesta.

**Asiaa koskeva kansallinen lainsäädäntö**

3 Suomen 16.4.1982 annetun kalastuslain (jäljempänä kalastuslaki) 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Oikeus harjoittaa kalastusta ja määrätä siitä kuuluu vesialueen omistajalle, jollei tätä oikeutta ole luovutettu toiselle tai jollei tässä laissa muuta säädetä. — — "

4 Kalastuslain 8 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on muutettuna 12.12.1996 annetulla lailla 1045/1996 (jäljempänä laki 1045/96), säädetään seuraavaa:

"Sen lisäksi, mitä 6 §:n 1 momentissa ja 7 §:n 1 momentissa säädetään kalastamisesta yleisellä vesialueella, on jokaisella oikeus muullakin vesialueella harjoittaa onkimista ja pilkkimistä sekä yhdellä vavalla, kelalla ja vieheellä viehekalastusta, kuitenkin vetouistelua lisäksi yhdellä painovieheellä tai syvääjällä, lukuun ottamatta lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virtapaikkoja sekä niitä vesialueita, joilla kalastaminen on muun säännöksen nojalla kielletty. Onginta-, pilkintä- ja viehekalastuskilpailuja sekä muita vastaavia järjestettyjä tilaisuuksia varten on saatava myös kalastusoikeuden haltijan lupa."

5 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että tähän säännökseen lailla 1045/96 tehdyn muutoksen tarkoituksena oli antaa kalastuslain 88 §:ssä säädetyllä, valtiolle suoritettavalla maksulla yleinen oikeus harjoittaa viehekalastusta myös yksityisellä vesialueella ilman kalastusoikeuden haltijan lupaa. Kalastuslaissa ei kuitenkaan kielletä vesialueiden omistajia itse luovuttamasta viehekalastusoikeuksia vesialueelleen hinnoin, joista he voivat itse vapaasti määrätä.

6 Kalastuslain 88 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 1045/96, säädetään, että jokaisen 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua viehekalastusta harjoittavan henkilön on suoritettava valtiolle maksu kunkin sellaisen läänin osalta, jonka alueella hän harjoittaa tällaista kalastusta. Maksu on 150 markkaa vuodelta tai 35 markkaa seitsemän vuorokauden jaksolta. Maksua ei kuitenkaan peritä alle 18-vuotiaalta eikä 65 vuotta täyttäneeltä henkilöltä eikä myöskään viehekalastuksesta, jota harjoitetaan yleisellä vesialueella.

7 Kalastuslain, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 1045/96, 89 a §:ssä säädetään, että viehekalastusmaksuina kertyneet varat jaetaan, valtiolle maksun kan-

nosta ja varojen jakamisesta aiheutuneilla kuluilla vähennettynä, kalenterivuosittain kalavesien omistajille. Varat jaetaan viehekalastuksesta kullekin vesialueelle aiheutuneen rasituksen mukaisessa suhteessa.

8 Eduskunnan lainvalmisteluasiakirjoista ja erityisesti maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnöstä ilmenee, että lailla 1045/96 kalastuslakia muutettiin pääasiassa vapaa-ajankalastajien virkistysintressien vuoksi. Tämän mietinnön mukaan lainmuutoksen tarkoituksena oli myös johtaa kalavarojen parempaan hyödyntämiseen ja edistää kalastusmatkailua.

## Pääasian oikeudenkäynti

9 Gustafsson on 29.5.1997 kalastanut heittouistimella Jägerskiöldin vesialueella Kemiön kunnassa Suomessa. Kaksi päivää aikaisemmin eli 27.5.1997 hän oli suorittanut kalastuslain 88 §:ssä tarkoitetun viehekalastusmaksun, joka kalastuslain 8 §:n 1 momentin mukaan oikeuttaa hänet harjoittamaan tällaista kalastusta myös yksityisellä vesialueella.

10 Jägerskiöld on nostanut ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa kanteen sen vahvistamiseksi, että Gustafssonilla ei kalastuslaissa säädetyn viehekalastusmaksun suorittamisesta huolimatta ole ilman Jägerskiöldin lupaa oikeutta harjoittaa viehekalastusta tälle kuuluvilla vesialueilla. Kanteessaan Jägerskiöld vetoaa siihen, että lailla 1045/96 kalastuslakiin tehdyt muutokset, joihin viehekalastusoikeus perustuu, ovat ristiriidassa tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen oikeussääntöjen kanssa tai toissijaisesti palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien perustamissopimuksen oikeussääntöjen kanssa.

11 Tämän väitteensä tueksi Jägerskiöld on esittänyt useita perusteita, joihin käräjäoikeus on ennakkoratkaisupyynnössä ottanut kantaa seuraavassa selostettavalla tavalla.

12 Käräjäoikeus toteaa ensinnäkin, että EY:n perustamissopimuksen 222 artikla (josta on tullut EY 295 artikla) — jossa määrätään, että "tällä sopimuksella ei puututa jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin" — ei estä perustamissopimuksen soveltamista, koska lain valmisteluasiakirjoista ilmenee nimenomaisesti, että kalastuslakiin lailla 1045/96 tehty muutos ei vaikuta Suomen voimassa olevaan omistusoikeusjärjestelmään. Käräjäoikeus toteaa lisäksi, että koska maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön mukaan lainmuutos tarkoittaa ainoastaan omistusoikeuden tuottamien tulojen kanavointia uudelleen, kyse on hyödykkeiden jakelusta ja hinnoittelusta, mihin liittyvää sääntelyä arvioidaan yleensä tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien oikeussääntöjen pohjalta.

13 Toiseksi käräjäoikeus toteaa kalastuslain 5 §:stä käyvän ilmi, että kalastusoikeus, kuten viehekalastusoikeus, voi olla erikseen luovutuksen kohteena, joten se käräjäoikeuden mielestä täyttänee yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 7/68, komissio vastaan Italia, 10.12.1968 annetussa tuomiossa (Kok. 1968, s. 617; Kok. Ep. I, s. 355) tavaroiden käsitteestä esittämän määritelmän vaatimukset. Käräjäoikeus kuitenkin huomauttaa, että kalastusoikeus ja siitä johdetut oikeudet muodostavat omaleimaisen oikeudellisen järjestelmän, johon yhteisöjen tuomioistuin ei tähän mennessä ole ottanut kantaa.

14 Siinä tapauksessa, että kysymys olisi perustamissopimuksessa tarkoitetusta tavarasta, käräjäoikeus toteaa kolmanneksi, että se, että viehekalastusoikeutta voidaan harjoittaa pelkästään Suomessa, ei näyttäisi sulkevan pois asiassa 8/74, Dassonville, 11.7.1974 annetun tuomion (Kok. 1974, s. 837; Kok. Ep. II, s. 349) soveltuvuutta. Tältä osin käräjäoikeus arvioi, että tilanne ei poikkea immateriaalioikeuksista, joiden ulottuvuus rajoittuu niin ikään tietyn valtion alueelle ja joilla säädellään asiantilaa kyseessä olevassa jäsenvaltiossa. Tässä mielessä viehekalastusoikeutta voitaisiin käräjäoikeuden mielestä analogisesti verrata lisenssiin.

15 Neljänneksi käräjäoikeus toteaa, että mikäli kalastuslakiin lailla 1045/96 tehty muutos katsottaisiin tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoitukseksi, olisi arvioitava, voisivatko vapaa-ajankalastajien virkistysintressit olla oikeuttamisperuste tällaiselle rajoitukselle. Tältä osin se toteaa, että tämän lainmuutoksen sekä valtiolle suoritettavan ja läänikohtaisesti lunastettavan viehekalastusoikeuden käyttöön ottamisen taustalla oli se, että tiedon saaminen viehekalastusluvan lunastuspaikasta oli joillakin seuduilla sikäli riittämätöntä, että se oli tunnettu vain paikallisen väestön keskuudessa. Toisaalta vesialueiden omistus oli tietyissä osissa maata jakautunut niin hajanaisesti, että isommalla alueella kalastamiseksi tarvittiin useita viehekalastuslupia.

16 Viidenneksi käräjäoikeus katsoo, että vaikka lainmuutos ei perusta monopolia, koska vesialueen omistajalla on edelleenkin teoreettinen oikeus antaa lupa viehekalastukseen vapaasti määrittelemäänsä hintaan, Suomen valtiolla on kuitenkin selkeästi monopoli viehekalastuslupien jakelun ja hinnoittelun osalta. Koska kalavarojen parempi hyväksikäyttö on ollut eräs lainmuutoksen tavoitteista ja koska EY:n perustamissopimuksen 38 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 32 artikla) mukaan kalat ovat maataloustuotteita, on näin ollen tutkittava, onko vesialueiden omistajien, joista monet ovat maanviljelijöitä, intressit otettu riittävästi huomioon lakia muutettaessa, kuten EY:n perustamissopimuksen 37 artiklan 4 kohdassa (josta on muutettuna tullut EY 31 artiklan 3 kohta) edellytetään.

17 Palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien perustamissopimuksen määräysten soveltamisesta, mitä pääasian kantaja on toissijaisesti vaatinut siinä tapauksessa, että tavaroita koskevat määräykset eivät tulisi sovellettaviksi, käräjäoikeus tyytyy toteamaan, ettei sen tiedossa ole yhteisöjen tuomioistuimen tuomioita tästä kysymyksestä.

18 Näin ollen ja siitä huolimatta, että käräjäoikeus toteaa Gustafssonin jättäneen ottamatta kantaa kansallisen lainsäädännön ja yhteisön oikeuden mahdolliseen

ristiriitaan, se on päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Ovatko kalastusoikeus tai viehekalastuslupa asiassa 7/68, komissio vastaan Italia, annetun tuomion (Kok. 1968, s. 423) perusteella tavaroita?

2) Muodostaako Suomen kalastuslain muutos 1045/1996 asiassa 8/74, Dassonville, annetussa tuomiossa (Kok. 1974, s. 837) vahvistettujen kriteerien mukaan esteen tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle?

3) Muodostaako vapaa-ajankalastajien virkistysintressi EY:n perustamissopimuksen 36 artiklassa tarkoitetun oikeuttamisperusteen?

4) Onko nyt esillä olevassa asiassa kyse Rooman sopimuksen 37 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista maataloustuotteista?

5) Onko sanotuilla oikeussäännöillä välitön oikeusvaikutus asian 6/64, Costa vastaan ENEL, (Kok. 1964, s. 1141) mukaisella tavalla?

6) Onko maanviljelijöiden intressit otettu tarpeellisella tavalla huomioon?

7) Onko viehekalastusta koskeva Suomen kalastuslain muutos 1045/1996 näin ollen ristiriidassa tavaroiden (tai palveluiden) vapaata liikkuvuutta koskevien EY:n perustamissopimuksen määräysten kanssa vaiko ei?"

## Tutkittavaksi ottaminen

19 Komissio katsoo ensisijaisesti, että ennakkoratkaisukysymykset olisi jätettävä tutkimatta. Tältä osin se huomauttaa, että ennakkoratkaisupyynnössä ei esitetä pääasian vastaajan kantaa asiaan eikä siitä ilmene, että Gustafsson olisi kiistänyt Jägerskiöldin vaatimuksen. Näin ollen komissio epäilee pääasian asianosaisten välisen riita-asian todellisuutta.

20 Komissio vetoaa myös siihen, että ennakkoratkaisupyynnössä ei ole sellaista riittävää selvitystä riita-asian tosiasioista ja sovellettavista säännöksistä, joka tekisi yhteisöjen tuomioistuimelle mahdolliseksi antaa hyödyllisiä vastauksia kansalliselle tuomioistuimelle, eivätkä siitä myöskään täsmällisesti ilmene ne syyt, joiden vuoksi kansallinen tuomioistuin on päättänyt kysyä yhteisön oikeuden tulkintaa ja joiden vuoksi se on pitänyt tarpeellisena esittää ennakkoratkaisukysymyksiä yhteisöjen tuomioistuimelle.

21 On huomattava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. esim. asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, Kok. 1995, s. I-4921, 59—61 kohta ja asia C-60/98, Butterfly Music, tuomio 29.6.1999, Kok. 1999, s. I-3939 13 kohta) yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Yhteisöjen tuomioistuin voi jättää vastaamatta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisupyyntöön vain, jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen eikä yhteisöjen tuomioistuimella ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen esitettyihin kysymyksiin.

22 Näin ei kuitenkaan ole nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.

23 Ensinnäkin ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee nimenomaisesti, että kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi on saatettu riita-asia, jossa Jägerskiöld vaatii sen vahvistamista, että Gustafssonilla ei ole oikeutta harjoittaa viehekalastusta Jägerskiöldille kuuluvilla vesialueilla ilman tämän suostumusta ja näin siitä riippumatta, että Gustafsson on maksanut kalastuslaissa tarkoitetun viehekalastusmaksun.

24 Näin ollen se, että kansallisessa tuomioistuimessa pääasian vastaaja ei ole ottanut kantaa kysymykseen mahdollisesta ristiriidasta sovellettavan kansallisen lainsäädännön ja yhteisön oikeuden välillä, ei yksistään riitä ilmeisellä tavalla osoittamaan, että hän ei kiistäisi Jägerskiöldin häneen kohdistamaa vaatimusta.

25 Myöskään se istunnossa esiin tullut seikka, että myös Gustafsson omistaa erään vesialueen ja että hänellä on tämän vuoksi intressiä sen selvittämiseen, voiko hän vastaisuudessa tarjota vesialueellaan kalastusmahdollisuuksia muille henkilöille ja erityisesti matkailijoille, ei voi saattaa kyseenalaiseksi riita-asian todellisuutta asiassa, jossa vastakkain ovat Gustafsson kalastajana, joka on suorittanut Suomen sovellettavassa lainsäädännössä säädetyn maksun, ja toisen vesialueen omistaja, joka haluaa kieltää ensiksi mainittua kalastamasta vesialueellaan.

26 Seuraavaksi on todettava, että ennakkoratkaisupyynnössä annetut tiedot esitettyihin kysymyksiin liittyvistä tosiseikoista ja oikeussäännöistä sisältävät kaiken välttämättömän sikäli, että yhteisöjen tuomioistuimen on mahdollista antaa hyödyllisiä vastauksia ja että jäsenvaltioiden hallitukset sekä muut asianomaiset tahot voivat esittää huomautuksia EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan mukaisesti.

27 Vielä on todettava, että tämän tuomion 12—17 kohdasta ilmenee, että ennakkoratkaisupyyntö sisältää myös täsmällisen selvityksen niistä syistä, miksi kansallinen tuomioistuin on päätynyt pyytämään tulkintaratkaisua kyseisistä yhteisön oikeussäännöistä, sekä siitä yhteydestä, joka sen mukaan vallitsee näiden ja riita-asiaan sovellettavan kansallisen lainsäädännön välillä.

28 Tältä osin on korostettava ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenevän, että palvelujen tarjoamisen vapautta koskevista yhteisön oikeuden määräyksistä on vain toissijaisesti kyse kysymyksessä 7 siinä tapauksessa, että kalastusoikeudet tai kalastusluvat eivät olisi "tavaroita", jolloin tässä tapauksessa ne syyt, joiden vuoksi kansallinen tuomioistuin on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön pääasiassa kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön yhteensoveltuvuudesta tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien yhteisön oikeuden määräysten kanssa, pätevät myös niihin määräyksiin, jotka koskevat palvelujen tarjoamisen vapautta.

29 Näin ollen ennakkoratkaisukysymykset on syytä ottaa tutkittaviksi.

## Kysymys 1

30 Kysymykseen 1 vastaamiseksi on aluksi todettava, että edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Italia, johon kansallinen tuomioistuin on nimenomaisesti viitannut, yhteisöjen tuomioistuin määritteli, että EY:n perustamissopimuksen 9 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 23 artikla) — joka on EY:n perustamissopimuksen kolmannen osan I osaston, otsikoltaan "Tavaroiden vapaa liikkuvuus", ensimmäinen artikla — tarkoitettuina tavaroina on pidettävä rahanarvoisia tavaroita, jotka voivat sellaisenaan olla liiketoimien kohteena.

31 Jägerskiöld katsoo, että oikeus harjoittaa viehekalastusta ja tähän liittyvät kalastusluvat ovat edellä mainitussa tuomiossa tarkoitettuja tavaroita, koska niiden arvo voidaan arvioida rahassa ja ne voidaan luovuttaa muille henkilöille, kuten kalastuslain 5 §:ssä nimenomaisesti säädetään.

32 On kuitenkin syytä todeta, että edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Italia yhteisöjen tuomioistuimen oli otettava kantaa siihen, jäävätkö taiteellisesti, historiallisesti, arkeologisesti tai kansatieteellisesti arvokkaat esineet tulliliittoa koskevien perustamissopimuksen määräysten ulkopuolelle sen vuoksi, että niitä ei voida rinnastaa "kulutustavaroihin tai käyttöesineisiin" eivätkä ne ole "tavanomaisia kauppatavaroita". Kuten jo yhteisöjen tuomioistuimen antamasta määritelmästä ilmenee, kyseisten tavaroiden luonnetta "tuotteina" ei siten ollut riitautettu, joten tämä määritelmä ei yksinään voi toimia perusteena kalastusoikeuksien tai kalastuslupien luokittelemiseksi tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevissa perustamissopimuksen määräyksissä tarkoitetuiksi tavaroiksi.

33 On syytä myös huomata, että kaikkeen siihen, mikä voidaan arvioida rahassa ja mikä voi sellaisenaan olla liiketoimien kohteena, ei välttämättä sovelleta edellä mainittuja perustamissopimuksen määräyksiä.

34 Kuten ilmenee perustamissopimuksen 67 artiklan täytäntöönpanosta 24 päivänä kesäkuuta 1988 annetusta neuvoston direktiivistä 88/361/ETY (EYVL L 178, s. 5), jonka liitteenä oleva pääomanliikkeiden nimikkeistö on voimassa EY:n perustamissopimuksen 73 b artiklan (josta on tullut EY 56 artikla) ja sitä seuraavien artiklojen voimaantulosta huolimatta (ks. vastaavasti asia C-222/97, Trummer ja Mayer, tuomio 16.3.1999, Kok. 1999, s. I-1661, 21 kohta), pääomien vapaata liikkuvuutta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä sovelletaan muun muassa liiketoimiin, jotka koskevat osakkeita, joukkovelkakirjoja ja muita arvopapereita, jotka, kuten kalastusoikeus tai sitä vastaavat kalastusluvat, ovat rahanarvoisia ja jotka voivat markkinoilla olla liiketoimien kohteena.

35 Kuten asiassa C-275/92, Schindler, 24.3.1994 annetusta tuomiosta (Kok. 1994, s. I-1039) ilmenee, arpajaiset eivät ole "tavaroita" koskevaa toimintaa, vaikka niihin liittyy mainosmateriaalin ja arpalippujen jakamista, vaan tällaista toimintaa on pidettävä perustamissopimuksessa tarkoitettuna palveluja koskevana toimintana. Tällaisen toiminnan yhteydessä palvelujen tarjoaminen on sitä, mitä arpajaisten järjestäjä tekee saadessaan arpalippujen ostajat arpalippujen hinnan maksamista vastaan osallistumaan arpajaisiin.

36 Sama pätee kalastusoikeuden myöntämiseen tai sitä vastaavien lupien antamiseen. Toiminta, jossa kolmansille osoitetaan maksusta ja tietyin edellytyksin vesialue kalastamista varten, on palvelujen tarjoamista, jota, jos se on valtion rajat ylittävää, koskevat EY:n perustamissopimuksen 59 artikla (josta on muutettuna tullut EY 49 artikla) ja sitä seuraavat artiklat. Se, että tämä oikeus tai nämä luvat ilmenevät asiapapereista, jotka sellaisinaan voivat olla kaupankäynnin kohteina, ei riitä saamaan niitä tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten soveltamisalan piiriin.

37 Tätä päätelmää ei horjuta viittaaminen immateriaalioikeuksiin, joihin Jägerskiöldin mukaan siitä huolimatta, että ne ovat vain henkistä omaisuutta, kuitenkin sovelletaan viimeksi mainittuja määräyksiä.

38 Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 21 kohdassa, immateriaalioikeudet eivät itsessään ole tavaroita, vaikka ne saattavatkin vaikuttaa tavaroilla yhteisössä käytävään kauppaan. Toisaalta immateriaalioikeudet saattavat vaikuttaa paitsi tavaroiden myös palvelujen kauppaan (ks. muun muassa yhdistetyt asiat C-92/92 ja C-326/92, Phil Collins ym., tuomio 20.10.1993, Kok. 1993, s. I-5145, 22 kohta).

39 Näin ollen kysymykseen 1 on vastattava, että kalastusoikeus tai viehekalastuslupa eivät ole tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevissa perustamissopimuksen määräyksissä tarkoitettuja tavaroita, vaan ne liittyvät sellaiseen palveluja koskevaan toimintaan, jota tarkoitetaan palvelujen tarjoamisen vapautta koskevissa perustamissopimuksen määräyksissä.

## Kysymykset 2—6

40 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että kysymykset 2—6 on esitetty siltä varalta, että kalastusoikeutta tai kalastuslupaa olisi pidettävä tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevissa perustamissopimuksen määräyksissä tarkoitettuina tavaroina. Koska näin ei ole, ei näihin kysymyksiin ole syytä vastata.

## Kysymys 7

41 Samasta syystä ei ole aihetta vastata kysymykseen 7 siltä osin kuin se koskee tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä.

42 Palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien perustamissopimuksen määräysten osalta on riittävää todeta, että niitä ei sovelleta sellaiseen toimintaan, joka tapahtuu kaikilta merkityksellisiltä osiltaan yhden jäsenvaltion sisällä (ks. muun muassa asia C-134/95, USSL n° 47 di Biella, tuomio 16.1.1997, Kok. 1997, s. I-195, 19 kohta ja asia C-108/98, RI.SAN., tuomio 9.9.1999, Kok. 1999, s. I-5214 23 kohta).

43 Oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, että pääasian oikeudenkäynnissä kysymyksessä on kahden Suomessa asuvan Suomen kansalaisen välinen riita-asia, joka koskee heistä toisen oikeutta harjoittaa viehekalastusta heistä toiselle kuuluvalla vesialueella Suomessa.

44 Tällainen tilanne ei sisällä mitään liityntää sellaisiin tilanteisiin, joita palvelujen tarjoamisen vapautta koskevassa yhteisön oikeudessa tarkoitetaan.

45 Näin ollen kysymykseen 7 on syytä vastata, että palvelujen tarjoamisen vapautta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä ei sovelleta pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen, joka joka suhteessa rajoittuu yhteen jäsenvaltioon.

**Oikeudenkäyntikulut**

46 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Suomen hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Paraisten käräjäoikeuden 25.3.1998 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Kalastusoikeus tai viehekalastuslupa eivät ole tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevissa EY:n perustamissopimuksen määräyksissä tarkoitettuja tavaroita, vaan ne liittyvät sellaiseen palveluja koskevaan toimintaan, jota tarkoitetaan palvelujen tarjoamisen vapautta koskevissa perustamissopimuksen määräyksissä.**

2) **Palvelujen tarjoamisen vapautta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä ei sovelleta pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen, joka joka suhteessa rajoittuu yhteen jäsenvaltioon.**

Schintgen Hirsch Ragnemalm

Julistettiin Luxemburgissa 21 päivänä lokakuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

J. C. Moitinho de Almeida

kuudennen jaoston puheenjohtaja